



# VASÁR NAP

EGYHAZTÁRSADALMI KÉPES CSALADI LAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
 hová a lapba szánt kéziratok  
 — reklamációk és —  
 előfizetési pénzek küldendőek  
 — Maros-Vásárhely. —  
 Szentgyörgy-utca 9. szám.  
 — ref. lelkészi lakás. —

Kiadja: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület „Egyházi Értekezlete“.

FELELŐS SZERKESZTŐ  
**TÓTHFALUSI JÓZSEF,**  
 ref. lelkész Maros-Vásárhely.

Megjelenik minden vasárnap.  
 ELŐFIZETÉSI ÁR:  
 Egy évre 5 K — fill. Negyed évre 1 K 25 f.  
 Fél évre 2 K 50 fill. Egy szám ára 6 fill.

TÁRSZERKESZTŐK  
**PAAL GUSZTAV,**  
 ref. koll. tanár Maros-Vásárhely.  
**S. SZABÓ JÓZSEF,**  
 ref. koll. vallástanár Debrecen.

## Kálvin János.

Életrajz, születésének 400 éves évfordulója alkalmára.  
 Koch Ferencről.\*

(Folytatás.)

Mily gyakran látjuk későbbi életében a tényleges beteljesedését ennek a jelképnek. A Kálvin élete egy Istentől áthatott élet volt.

Az ifju jogász, ki különben is szakadatlanul kiválóan derék ember volt, egy valószínű tudós; úgy, hogy csak természetes, hogy tüstént megtérése után, az éppen 24 éves ifjuhoz sok igazságot kereső ifju és férfi sereglett, hogy tőle az életre vezető utat kitudakozzák. Gyakran bátorította magát először választott élethivatására, — csak hogy most nem min tkatholikus pap, — hanem mint evangélikus igehirdető állott gyakran a nagyon megkisértett, lehetőleg titokban tartott kicsiny lutheránus gyülekezetben. Predikációit gyakran fejezte be a Római levél VIII. 31. szavaival: „Ha az Isten ve-lünk, kicsoda ellenük. De az igazság nem maradhatott — nem is kellett — sokáig el-rejtve, a gyertya a tartóba való. Kálvint is, miután így csendben fejlődött és érett, Isten maga vezette nyilvánosságra.

Élt Párisban egy Cop Miklós nevű orvos-tanár, aki titokban szintén a Krisztushoz való igaz hit mellé állott és ezzel Kálvin jó barátságban volt. Ezt az 1533-ik év novemberében az egyetem rektorának nevezték ki és mint ilyennek egy beszédet kellett tartania. Ezt barátja Kálvin dolgozta ki. O aztán böven megrakta ezt az evangélium kincseivel és támadásokkal a római egyház cselekedetéből való megigazulás tana ellen és az igaz hit dicsőítésével. Nem remélt következménye lett ennek. Coppnak menekülnie kellett, utját Bázelnak vette. Kálvint. kinek közreműködése a beszéd készítésében nyilvánvalóvá vált, keresték. Valószínűleg a Pál apostol Damaskusból való meneküléséhez nagyon hasonló módon (Ap. csel, IX.) menekült ki Kálvin Párisból. Isten az ő utját Normandia felé irányította, hol tanulókorabeli barátjánál du Tillet lelkésznél tartzkodott majdnem egy évig, áldásképen házigazdája és barátaira nézve.

Ekkor következtek egy kissé kedvezőbb idők a tiszta tanra nézve, Franciaországban a király testvére, az evangélium iránt barátságos hajlamú Margit navarai királyné alatt. De ez annak sok új követőjére nézve csak

arravaló volt, hogy elvaduljanak. Kálvin úgy találta, mikor Párisba visszatért, hogy az igaz keresztyénség neve alatt tisztátalan elemek rejtőzködtek és hogy ez az állapot csak arra hathatott, hogy a királyt ismét megingassa szándékában. Ez nemsokára beállott. Most a leghevesebb üldözések következtek a francia evangélikus egyházakra; sok hitvalló máglyára hurcoltatott, köztük de la Forge is.

Kálvinnak ismét távoznia kellett Párisból. És mert az inkvizíció, az eretnek üldözés egész Franciaországra kiterjeszkedett: szeretett hazáját el kellett hagynia. 1535. kezdetén az evangélikus Bazelbe jött. Itt kedves theologiai tanulmányainak szentelte magát; egy Klein nevű asszonyságnál lakott és úgy látszott, hogy egészen szobatudós lesz. De az Úr olyan életet tüzött eléje, melyet az evangéliumért való küzdelemben töltött el. Mindazáltal a legnagyobb jelentőségű az az év, amelyet a csendes Baselben töltött el, úgy reá magára, mint későbbi élete nagy művére és megszámlálhatatlan emberre, különösen pedig az evangélikus Franciaországra, azért, mert itt szerezte hatalmas theologiai munkáját „A keresztyén vallás alaponalai“-t, amelyben 9 fejezetben — a következő 24 év alatt folytonosan bővítette, utolsó kiadása 80 fejezetet foglal magában — a reformáció tartalmát egyetlen rendszerré építette fel. Ez a könyv később a református egyháza alapjvetővé vált.

1536-ban Kálvint utban találjuk Itáliába, Ferrara felé; Renátának, az evangéliumi gondolkodásu hercegnőnek — köréje csoportosultak a francia menekültek — akart erősítést vinni. De azokat szétugrasztották. Kálvin tüstént visszafordult; később mégis állandó levelezésben állott a nemes hercegnővel. Most családi ügyei miatt, rövid időre Franciaországba igyekezett és onnan megint Bazelbe. De a Mester — kit ő szolgált — most már abba a városba vezérelte, mely hazája és életművének központja kellett hogy legyen: Genfben.

*Genf.* Ebben a régi, gazdag és szép városban épen akkor nagyon figyelemreméltó

állapotok uralkodtak. Már évszázadok óta három hatalom osztzkodott a város uralma felett: a püspök, a savoyai herceg és az önállóságra törekvő polgárság. Mikor aztán a Savoyai ház azáltal, hogy a püspökséget örökségképen elnyerte, igen elhatalmasodott: feltámadt a polgárság és egy hosszabb forradalom által sikerült kivívni szabadságát Bern segélyével. 1526-tól Genf politikailag szabad volt. Nemsokára egyházi tekintetben is szabad lett. De mielőtt ez megtörtént volna, a gyűlölt római egyházzal szemben fejetlenség kapott lábra. Az 1532-ik évben a város nemesebb érzelmű elemei Berntől egy evangélikus lelkészt kértek, a testvérváros pedig Farel Vilmost küldte, ki akkor 43 éves volt és hatalmas szellemi erővel rendelkezett, a lelkeknek Jézushoz vezetésére, de nem arra, hogy a megnyerteket irányítsa: vagyis hogy egy evangéliumi egyházat szervezzen, ahhoz nem értett. A viszonyok, miután a katolikus istentiszteletet beszüntették, rendkívül nehézé váltak; a püspök és a herceg a szabadságában szabadosságba csapó várost megkísérelték meglepni és Farel és prédikátortársa Viret alig tudtak ellenállani a külső és belső ellenségnek.

Ekkor történt, 1536-ban, hogy Kálvin a városon keresztül ment. Isten küldte őt. Farel tüstént felismerte ezt, amint kerülő uton értesült ennek a férfinak a jelenlétéről. Farel felkereste őt, hogy maradásra bírja, Kálvin tiltakozott ez ellen, mint Mózes egykőr, mikor Isten kiválasztotta, hogy Izraelt Egyiptomból kivezesse. Farel unszolta őt és végre szent haraggal telve hívta őt: „Isten nevére mondom, ha megtagadod segítségedet az egyháznak ily nagy nyomoruságban és mást keresel, mint a Krisztust — úgy Isten fogja további tanulmányaidat elátkozni. A szó teljesen hatott. Az Úr Isten ragadta meg őt. Lelki szemeivel tisztán látta czimerét, mit egykor választott és engedett.

Aldott eltökélés: Isten lelkét követni, amint ő akarja.

Kálvin 20 évvel volt fiatalabb Farelnél, de Farel teljesen meghajolt új barátja hatalmas szelleme előtt, kit egész életében ben-

sőleg szeretett. Kálvint kis idő elteltével predikátorrá választották; általában a legnagyobb megbecsülésben részesült. De ő látta a rendetlenséget és érezte, hogy segíteni kell itt. Ezért mindjárt hozzáfogott az ő reformmunkájához. Gyors egymásutánban adott ki városa részére olvasókönyveket népművelési és ifjúsági oktatás céljaira és egy katechizmust. Mindenekelőtt azonban a külső életfolytatás irányításába nyult bele. Látta az erkölcstelenséget, azért emlékiratot nyújtott be a tanácshoz, hogy az által a polgárság vallásos élete oltalmat nyerjen s főként hogy szabad legyen az út a szívek átalakításához. Kálvin legelőször a szigor útjára lépett. Az általa készített erkölcsrendet, amely a nyilvános mulatságok tilalmát is magában foglalja, egy év múlva már bevezethette. És jaj volt annak, aki áthágta, kimélelnélküli büntetést szabott; azokra, akik például kártyáztak pellengér várt, a házasságtörőkre megégetés.

A tanács annak a városi kormányzatához alkalmazkodott, ki oly annyira javukat akarta. Nagyon súlyos kérdés volt az excommunicatio (a kiközösítés) kérdése. Kálvin vonakodott azoknak, kik megtéretlenek voltak, vagy keresztényellenes életet éltek urvacsorát adni. És ez a rendszabály nagyon érzékenyen érintett sokakat. De így volt helyes, és érzékenyen érintő lesz mindig azokra ez, akiket illet. De a pap felelős Istenének. És kétségtelen, hogy Kálvin erős felelősségérzettel bírt.

De hogy-rendszabályai mégis igen szigorúak voltak, hiba volt tőle akkor: igen sokat akart ugyanis egyszerre elérni és ifjúi buzgalmát nem tisztázta-mindig az Isten lelke általi szabályozás. Csakugyan az urvacsoraszabály miatt már 1537-ben komoly összeütközés keletkezett egy felől közte és Farel között, egy ellenpárttal, más felől, mely arra vállalkozott, hogy a város tanácsát Kálvin ellen nyerve meg. A népet még jobban felizgathatták annyira, hogy egy vasárnapon mindkét lelkes vonakodott kiszolgáltatni egy ily erkölcstelen gyülekezethez? az urvacsorát. Azzal fenyegetőztek, hogy a Rhonba dobják őket. Ők

állhatatosak maradtak. Azután más kérdések felett való formális nézeteltérések a tanácsot még élesebb ellentétbe állították Kálvinnal és barátjával Farellel. Végezetül a kétszázak tanácsa és a polgár-tanács Kálvint és Farellel a városból száműzte. Ezek megengedték, hogy tulszigoru az ítélet, de örömet mentek. Így történt, hogy — mint később Kálvin elismeri — „vidámabban, mint voltakép illett volna“ hagyják oda a várost, mindjárt 1538. husvétja után. Azt hitték, hogy Bern közbenjárására hamar visszahívják, de nagyon tévedtek. A hangulat egyetemesen ellenük fordult. Farel Neuenburgba ment, Kálvin Baselbe vonult vissza, csakhamar azután Strassburgba, hol a német reformáció virágkorában volt, és erősen elhatározta, hogy ezután csak tanulmányainak él.

De a megaláztatásnak ez az útja Istenhez vezető ut volt ránézve. Isten nem hagyta, hogy elbukjék; ő Genfnek és Európa egy részének szellemi vezéréül hivatott el. Előbb azonban el kellett készíttetnie, hogy alkalmas eszközzé váljék. Később belátta ezt ő is és dicsérte Isten kegyelmét.

A Strassburgban töltött időn gyorsan áthaladhatunk. Ez nem csupán egy tekintetben volt áldott ránézve. Nemesak, hogy itt ajándékozta meg őt Isten feleségével, a lelkes Büre Idával, akivel azonban csak kilenc évig élhetett együtt, hanem részt vehetett a német birodalmi gyűlésen is, hol Melanchton ismerte és szerette meg; Bucer és Capito német reformátorokkal pedig szintén barátságot köthetett, sokat predikálhatott, tanulhatott és sokak körül végezhetett igazi lelkipásztorkodást, egyszóval: Mestere egy év alatt sok, drága felüdülésben részesítette őt. Új szolgálatra fegyverezte fel Kálvint, amelyet ő persze nem is sejtett. De mit árt ez! Ah! kik a Krisztus tulajdona vagyunk, engedjük, hogy naponta jobbakká és készebbekké tegyen azokra a kicsiny és nagy szolgáltokra, amelyekkel ő megbíz!

Genfben eközben össze-vissza mentek a dolgok. Ennek a szabad, jobban, fegyelmetlen polgárságnak erkölcstelensége azzal fenyegette a várost, hogy külső és belső rom-

lásnak lesz kitéve. A kath. egyház teljesen joggal remélhette, hogy a várost ismét magába kebelezi. Sadolet kardinális, ki okos és nemes ember volt, egy iratot intézett a városhoz, amelyben, mint az egyház képviselője, bocsánatot ígér a hitehagyott városnak és esengő kérést intéz, hogy térjen ismét vissza „a biztonságot nyújtó szülei házába”. Kiszámíthatatlan kár származhatott volna a városra, sőt a világra, ha belátással bíró emberek nem fordulnak Kálvinhoz, hogy a válasziratot ő fogalmazza meg. Hamar megtörtént ez. Oly nyílt felelet volt ez, mely az egész Európára a legmélyebb behatást tette és amelyre a katolikus egyház újabb felelettel nem mert válaszolni. A válasz hatást aratott Genfben is; a hangulat megfordult. Majdnem forradalom ütött ki; de a nemesebb rész, egyszersmint a száműzött Kálvinnak is számos pártliveri, győzött és mint futótűz terjedt el a városon: „Kálvinnak vissza kell jönnie!” 1540. október 13-án érkezett meg a békétető küldöttség Straszburgba, hogy őt visszavigye. Hosszasan ellenkezett: „Inkább a halálba, mint Genfbe”. De Isten akarta! A genfiak folyton hívták vissza, úgy, hogy végre 1541. őszén visszavitték Genfbe a 32 éves Kálvint ezerszeres öröm között. Isten teljes elégtételt nyújtott neki: megmutatta, hogy Kálvinnak nem életfeltétele Genf, de Genfnek az Kálvin! De Kálvin megtanulta, hogy örömmel ismerje be: „Tudom, hogy nem én vagyok a magam ura, áldozatul hozom szívemet Istennek; semmit a magam, mindent az Isten dicsőségére!”

(Folyt. köv.)

## Bostoni ébredés.

Csodás kegyelem-eső volt Boston 600.000 lakóju világvárosban. A város 165 templomában február végén és március elején nagyon áldásos gyülekezetek voltak. Ezerek álltak Jézushoz. Többek között a volt polgármester. A börtön igazgató jelentette, hogy az ébredés óta a foglyok száma csak fél annyi, mint azelőtt. Két pap-tanintézet, hol a papok tanulnak, egy hétig bezűntette a tanítást, hogy annál inkább járjanak tanulói a templomi gyülekezetekbe. E gyülekezetek meg is

érdemelték, hogy oda menjen az ember. Az ébredés vezetője dr. W. Ehapmann evangelista és M. Kharles énekvezető. Egyszer Ehapmann 400 papnak prédikált, mikor sok pap mélyebben ismerte Jézust és á adta magát Neki. Az ébredés terjed tovább.

Dr. Klárk írja az ébredésről. „Hálával tele sz vel irok, hogy oly csodás gyülekezeteket adott az Ur Bostonban. Mily jó az élet Bostonban. A kézművesek lelkiismeretesebbek munkájukban, a papok komolyabbak az igazság hirdetésében, a bírák az ítéletben, az orvosok a gyógyításban, a munkaadók a munkásokhoz, viszont az atyák, anyák gyermekeik nevelésében gondosabbak, a gyermekek szülei iránt szeretetteljesebbek: mindezt az ébredéssel ajándékozta Isten. Kemény szívű emberek belátták, hogy aranyon, ezüstön, kenyeren, irós-vajon kívül még egyéb értékes is van az életben, amit érdemes megszerezni. Gunyoló asszonyok megismerték a belső élet valódi mélységét, iszákosok elhagyták a részegséget s a sok rettenetes csetepaté helyett öröm, derü költözött házukba. Mérges szálkaborók (akik más szemébe minden kis szálkát, hibát megláttak) szelid, csendes, szeretetteljesek lettek. Ez és ezekhez hasonló áldások lettek Bostonban és vidékén, 6. hét alatt. A templomok levegője egészen megváltozott. Hidegség, kedvetlenség, tétlenség a szószékben melegséggé, reménységgé változott, hol az emberi lelkeket kívánják és tudják menteni.

Ez ébredés vezetője a következő főélettapasztalatokat köti lelkünkre: 1. Személyes életünkre:

- a) Kezdj minden napot imával. Ezt el ne hanyagold. Ima nélkül a nap erőtelen nap.
- b) Egy napot se tölts el úgy, hogy a Szentírásból legalább egy részt el ne olvass. A Szentírás eltávolítja tőled a bűnt, vagy a bűn a Szentírást tőled.
- c) Valld be a bűnöd. A bevallatlan bűn akadályozza az imát és a belső életet.
- d) Egy nap se muljék el úgy, hogy te valami valószínűs jót ne tégy valakivel, ha lehet egyenesen valakinek lelkét vezesd Jézushoz.

### 2. Szolgálatra.

- a) Imádkozz egy vagy több személyért névszerint.
- b) Keresd fel és mond meg nékik, amit Jézus érettek tett. Jézusnak van legelsőbb joga hozzájuk.
- c) Ne csüggedj, ha várnod kell imád meghallgattatására. Egy barátom 28 évig imádkozott egy lélekért, hitt és akkor tért meg az a lélek.
- d) Ha valakit Jézushoz vezetnél, folytasd mással e munkát.
- e) Időről-időre keresd hasonló értelmű kívánságok társaságát. Isten nagyon megáld.

Fordította: Magyar Árpád.

## Isten igéje.

### Ártaási áldás.

Zsol. 119. 19.

„Mig e földön bujdosom, ne rejtse el tőlem parancsolatidat.“ Így imádkozott a buzgó zoltáriró. Érezte, hogy itt e földön nincs állandó lakozásunk, mert csak vendégek vagyunk e világon. Mi is fogadjuk ilyen hangulattal Istennek ez évbéli áldását. Bujdosók, vendégek vagyunk e földön.

Adjunk tehát hálát Istennek, a jó házigazdának szerető gondoskodásáért. Igen, ő jó házigazda, senkiről sem feledkezik meg, figyelme kiterjed a legkisebb

Ha az élet sötét felhői alatt a bujdosás nehezedik, vész és vihar fenyegetvén bennünket, mi feltekintünk hozzá s mennyei nyugalom szállja meg lelkünket.

Különben is, ha mi bujdosók, vendégek vagyunk, akkor nekünk nem szabad válogatni, hanem meg kell elégedni azzal, amit a házigazda elénkbe tesz.

Várjuk mi is szerényen, alázatosan azt, amit Isten ad. Hiszen a vendég nem parancsol, a bujdosó nem rendelkezik az idegen házában, hanem szerényen meghuzódik és bevárja az események folyását. Itt e földön Isten a házigazda, tehát ő rendelkezik, ő parancsol.



Kalotaszegi varroitas kiállítás.

emberre is, az ő szeretetének napja ráveti sugarait az erősekre és gyengékre egyaránt. Esőt ad jóknak és gonoszoknak.

Senkiről se feledkezik meg. Rólad se. Ott ülnek az ő asztala mellett, ki 30, ki 40, ki 50 éve már. És ő táplálékot nyújt mindenkinek.

Ez reményünket erősíti és bizalmunkat szilárdá teszi. Ne aggódjunk, ha nem sikerült úgy az aratás, mint ahogy óhajtottuk. Mi ugyanis csak bujdosók, vendégek vagyunk ez asztal mellett. A jóságos Isten, ez a gondoskodó házigazda kenyeret tesz elénkbe és nem mérget, tehát nincs okunk az aggodalomra. Sőt még a bánat keserüségét is megédesíti.

Mi csak engedelmeskedünk s alkalmazkodunk az ő parancsaiboz, alkalmazkodunk a házirendhez.

Ha valami nem tetszik, azért nem zugolódunk, hanem megnyugszunk Isten rendelkezésében.

Nagy illetlenség a vendégtől, ha ő akar valamit másnak hajlékában előírni. A jóizlésű ember nem zugolódik, nem nyugtalanodik, ha idegen földön valami hiányzik neki.

Az okos ember arra gondol, nem vagyok otthon tehát tüdőm kell. El kell viselnünk az élet apróbb kellemetlenségeit.

Fontoljuk meg a zoltáriró kérését: E földön bujdosó vagyok, ne rejtse el tőlem parancsolatidat.



Ő idegennek érzi magát e világon s óhajtozza a menyei életet itt e földön is, amely Isten akaratával való összhangban áll.

Ne szeresd tehát te se a világot. Ez a világ nem a te hazád, nem a te örökkévaló hajlékod.

Vendégek vagyunk csak itt. Istentől származtunk, hozzátérünk vissza. A világ divatja ne legyen a mi legfőbb törvényünk! A világ gunyolódása se sujtson le minket, ne legyen az a legnagyobb büntetés e földön. Az emberek nem értik meg a mi hitünket, érzületünket. Ott fenn majd állandó lesz a mi lakozásunk, ott majd elnyeri az igazi hit az ő koronáját. Ott megértik a mi hitünknek nyelvét s otthonosan cseng majd a mi szívünknek őszinte beszéde.

E földi áldás ne riasszon vissza Istentől. Ha az gyenge, ha az áldás kisebb, mint reméltük, ne essünk kétségbe, mert hiszen csak vendégek s bujdosók vagyunk, kiknek sorsa a nélkülözés. Majd minden jobban lesz otthon, az örökké való hazában.

Király Béla, ref. pap.

## HIREK.

### Olvassuk rendszeresen a Bibliát.

(Heti utmutató a Biblia-olvasáshoz.)

#### Cselekedetek könyve.

1909. JULIUS 26. Hétfő. A Szent Lélek. Ap. csel. 1 : 1—8.  
27. Kedd. Megtérés. Ap. csel. 2 : 37—42.  
28. Szerda. Anániás. Ap. csel. 5 : 1—11.  
29. Csütörtök. A mag elhíntése. Ap. csel 8 : 1—8, 34—40.  
30. Péntek. Választott edény. Ap. csel. 9 : 10—19.  
31. Szombat. Egy korszakalkotó beszéd. Ap. csel. 17 : 22—31.
- AUGUSZTUS 1. Vasárnap. Mit tanulhatok a cselekedetek könyvéből.  
Ap. csel. 27 : 18—44.

#### (Fogadástételi óra.)

Beszélj a Szent Lélek munkájáról a cselekedetek könyv.  
Mire van ma legjobban szükségünk?

### Kálvin János hazájából.

Folytatás.

A jubileum harmadik napja, július 5-ike még tézte a sikert, a melyet a magyar csoport a genfiak előtt különben is rokonszenves szereplésével eddig elért. E nap délutánján tartatott ugyanis egy magyar történelmi vonatkozású francia nyelvű előadás a genevei érdeklődő közönségnek nagyszámu jelenlétében, a melynek egyes pontjait oly lelkesedéssel fogadta az egybegyűlt hallgatóság s a szereplőket oly meleg elismeréssel halmozta el, amiköre nem igen van példa. Az előadás tartalmát dr. Pruzsinszky Pál budapesti theol. tanár és Kovács J. István szép előadásai, dr. Gyökössy Endre és dr. Lämpérth Géza hatásos szavatai töltötték ki s az egészhez a keretet Bélték hajduszoboszlói lelkész énekei szolgáltatták. Az előadás után Claparède Sándor és neje fogadó- és ismerkedési estélyt rendeztek a Salle Central-ban a

magyarok számára, amelyen az utóbbiakon kívül az idegen kiküldöttek közül is sokan részt vettek s így mintegy 200 vendég élvezhette a házigazda szives vendégszeretetét. Gazdag uzsonna után egy a belmisszió keretéből vett tárgy: az ifjusági keresztyén egyesületek helyzete és állapota felett tartott előadás keltett a meghívott jelenlevők körében élénk érdeklődést, amelyet a svájci, angol és francia lelképásztorok tartottak és a magyar közönségnek Kónya Gábor, Kovács J. István és Tóth Sándor magyar lelkészek tolmácsoltak, Julius 5-ike tehát a magyar zarándokcsapat diadalnapja volt. Másnap a reformáció emlékmű alapkövének az elhelyezése volt az ünnepély főpontja a Promenade des Bastionban, amelynél a hivatalos küldöttek élénk szavakkal méltatták a reformáció nagy jelentőségét és ebben Kálvin Jánosnak kiváló érdemeit. Délután fél 4 órakor az egyetemi aulában ennek az elismerésnek és mélyreható méltatásnak a remek szép összefoglalását lehetett meghallani Weiss N. urnak, a francia protestáns történelmi bizottság titkáranak az előadásában. A nagy nap méltó befejezése képen estve az egyetemi kert ünnepies kivilágításnak volt a színhelye. A szerdai napot az egyházi ünnepély kiküldöttjei arra használták fel, hogy bejárják a genfi-tót és környékét és gyönyörködtek a remekszép kilátásban, amelyet csak a nedves, esős idő zavart meg kissé.

Mig az ünneplők egy része — feladatát elvégezvén — július 7-ikét szorakozásra használta föl, addig az egyetem 350 éves fennállása jubileumára ideérkezetteknek az ünneplése tulajdonképpen csak e napon kezdődött meg. A város lakosságán is meglátszott, hogy új ünnepnek néz elibe, mert lassanként belemelegült az ünnepi hangulatba s a házak fokenkénti feldiszítésével, az ünnepi összejöveteleken való részvétele által adott kifejezést az események iránti élénk érdeklődésnek. Az egyetemi jubileum ideje alatt azonban a többi idegennel együtt megfogyott a magyar vendégek száma is, az egyházi ünnepekre ideérkezetteknek mintegy fele elutazott.

Az egyetemi jubileum kezdődő első ünnepélye július 8-án délelőtt tartatott meg a szent Péter-templomban, ahová a kiküldöttek és hivatalosok serege a diszbeöltözött egyetemi ifjuság sorfalai között vonult be. Az ünnepélyesség fényét nagyban emelte Deutscher M. urnak, a svájci köztársaság elnökének a jelenléte és az idegeneket üdvözlő beszéde, valamint a genfi canton közoktatásügyi minisztere, Rosier W.-é is. Kellemes feltűnést keltett dr. Erdöss József, debreceni theol. tanár tudós hazánkfíának a latin nyelvű felszólalása is, amely magyar részről az összes főiskolák üdvözlését és hódolatát tolmácsolta a genfi almamater előtt.

Július 8-án, déli 1 órakor aztán mi reánk, magyarokra nézve egy felejthetetlen esemény történt. A jelenlevő magyar sereg ugyanis kivonult a Rue de

Paguis 28. számú háza elé, amelyben egykor Klapka György tábornok lakott és szerény de lélekemelő ünnepek között áldozott a nagy hős emlékének. A hazafias ünnepség után a Genfben tartózkodó összes magyarok társas ebédre gyűltek össze a Parc des Eaux Vives-ben, ahol kellemes szórakozás és fesztelen beszélgetés között töltötték el a délutánt. Itt kell megemlítenünk, hogy az ünnepély hazafias részét, — úgy a Klapka, mint a Liszt Ferenc emléktábla megkoszoruzását, amely utóbbi július 10-én délelőtt történt meg, — a helybeli magyar diákegyesület rendezte, amely eddigi szereplésével általában az ünnepélyek alatt tanúsított figyelmességével annyira megnyerte a vendég magyarok szeretetét, hogy részükről 200 korona adományban részesült. Mindenesetre ez is jelentős ajándék a mi szegénységünket tekintve — ahhoz az 1000 márkához képest, amelyet a protestáns német császár, II. Vilmos küldött a német egyetemi ifjuság klubjának a célból, hogy általa a német dicsőséget kellőképpen reprezentálják.

Július 9-ike a protestantizmus szolgálatában érdemet szerzett nagyok munkásságának a méltó megkoszoruzása volt, amelyet a jubiláló egyetem oly módon teljesített, hogy a kitüntetteknek a legnagyobbat — a disz doktori méltóságot adományozta. A koszoruzott 250 diszdoktor közül 40 a; theol. doktorságot nyerte s ezen számból 8 a magyar prot. anyaszentegyházakra esik, 5 püspökünk s Zsilinszky Mihály Pruzinszky Pál dr. és Balogh Ferenc részesültek kiváló érdemeik elismeréséül ebben a legnagyobb tudományos kitüntetésben.

Az ünnepélyek zárónapja július 10-ike volt, amelyen a diákok vitték a főszerepet. Míg ugyanis a vendégek e napon az emlékek megtekintésével voltak elfoglalva, az egyetemi hallgatók egy nagy diszfelvonulásra készülődtek, amely a rossz időjárás dacára is nagyszámú közönség jelenlétében igen szépen sikerült. Az ünnepek zárópontja volt a Bastions-ban estve 10 órakor tartott nagy diák „Commerz“, amelyen mintegy 1500 student vett részt — így ünnepelve az Alma mater 350 éves fennállásának a jubileumát.

Ime a genfi ünnepek lefolyásának a vázlatos leírása! Ha a tények száraz regisztrálásához hozzávesszük még, hogy kiküldöttek, vendégek és városiak egyaránt igaz hittel és lelkesedéssel ünnepeltek — akkor tán nem lesz nehéz elképzelni azt, amit e sorok írójának személyesen látni is szerencséje lehetett, hogy a genfi ünnepek a nemes egyszerűség mellett a legszebb eredménnyel és sikerrel folytak le.

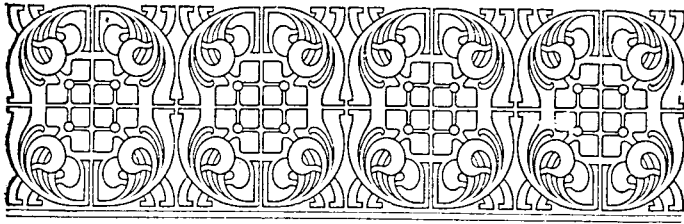
Genf, 1909. július 11.

Varga Zsigmond, ref. lelkész.

**Gyászhir.** A legőszintébb részvétellel s igaz fájdalommal tesszük közzé az alábbi szomorú-jelentést, kérve Istent, édes atyánkat, hogy hű szolgájának adjon erőt sulyos. nagy gyásza elhordására.

*Lénárt József*, a görgényi egyházmegye kiérdemült esperese, magyarói református lelképásztor, a maga és mindkét részen levő rokonok, nevelt leányuk, a jó barátok és pályatársnők nevében bánatos szívvél tudatja, hogy forrón szeretett jó felesége, a páratlan hűségű, gondosságu élettárs, mindenekben jó példával előljáró papné, szerető rokon és őszinte, igaz barátnő: *Lénárt József* né. *Samogyi Irén* harmadfélévig tartó, de mindig szelid megadással türt es hű ápolással enyhített szenvedések után július 17-én éjjelkor, életének 50-ik, boldog házasságának 23-ik évében megszűnt élni. Koporsójánál e gondolatok támadnak föl, ezen bibliai igazságok öltének élő alakot az őtet ismerők, szeretők és tisztelők emlékezetében „A jó asszony építi az ő házat . . . Bizik ahoz az ő férjének lelke . . . Keres gyapjút vagy lent és megkészteti azokat kezeivel akarhatja szerint . . . Az ő kezét megnyitja a szegénynek, táplálja a szűkölködőket és beteget . . . Esmerik az ő férjét a kapukban, mikor ül a tartományok véneivel . . . Erő és ékesség az ő ruhája . . . Szorgalmasan vigyáz az ő házanépének dolgára . . . Kegyességnek tudománya vagy nyelvében . . . Boldognak mondják őtet mindenek . . . mert a mely asszony féli az Urat, — dicsérik őtet a kapukban az ő cselekedetei!“ (Salamon példabeszéd). Feledhetetlen, kedves halottunk pórészét július 19-én d. u. fél 3 órakor fogjuk ref. egyházunk szertartásai szerint a helyi sirkertbe eltemetni. Nyugodjék békében, legyen áldott emléke! Magyaró, 1909. július 11-én.

**Királyi adomány a marosvásárhelyi Bethlen Kata egyletnek.** A marosvásárhelyi Bethlen Kata egylet, melynek munkássága és áldást hozó tevékenysége a vallásos érület fejlesztésén kívül a református leány nevelésre irányul, a napokban igen szép meglepetésben részesült. Egy magas helyről származó leiratot kapott az egylet nemeslelkű elnöke Gróf Toldalagi Lászlóné Zeyk Eliz bárónő, melyben értesítésére adják, hogy a vezetése alatt álló egylet eddigi működésnek elismeréséül és jövőbeni munkásságának buzdításául Ő felsége a király a magyarállam sorsjáték mult évi tiszta jövedelmének bizonyos százalékát az egylet jövedelmének gyarapítására engedélyezte. Ez a bizonyos százalék 12065 korona 73 fillért tesz ki, melyet a tegnap vett föl csengő aranyokban a jótékony elnök, hogy a jövőben kettőzött erővel segítsen a szegény ref. leányiskolán, illetve annak növendékein. Mi a kik ismerjük a fennkölt gondolkozású urhölgy eddigi tevékenységét fennenti téren, a legnagyobb elismeréssel regisztráljuk ez örvendetes hirt, tanulságául annak, hogy a jótett munkásságának elismerése érdemesebb helyen nem is nyilvánulhatott mint itt.



### Mi a „Vasárnap“ célja?

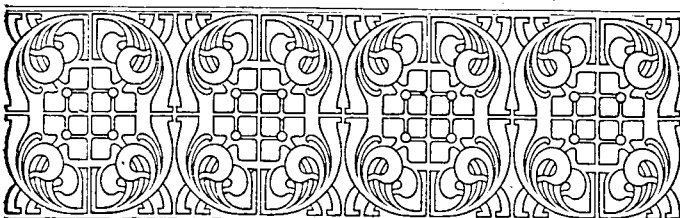
A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és szerető magyar és első sorban derék református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen,

### Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 5 korona, félévre 2 korona 50 fill., negyedévre 1 korona 25 fillér. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Marosvásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést célszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni. Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elő. A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetésekét is elfogad.

#### Főmunkatársak:

- Bedőházi János orsz. képviselő Maros-Vásárhely  
Dávid Gyula ref. lelkész Eled  
Dr. Dekáni Kálmán ref. tanár Maros-Vásárhely  
Domby Lajos ref. lelkész-esperes Gyula, Békésmegye  
Dénes József ref. lelkész M.-Bölkény  
Dr. Gidófalvy István kir. közjegyző Kolozsvár  
Kenessey Ida Kolozsvár  
Király Béla ref. lelkész II.-Bodon  
Molnár Imre ref. lelkész Bardóc  
Szuhay Benedek ref. lelk. és egyh. m. főjegyző Sajókápolna  
Szentmiklossy József ref. lelkész Rákóczi falva  
Dr. Szász Károly árvaszéki bíró Maros Vásárhely  
Ifj. Szűcs Károly Matócs, Szathmármegye  
Zih Sándorné Berettyó-Ujfalu  
Tárkányi György ref. vallástanár Kolozsvár  
Trozner Lajos ref. koll. tanár Maros-Vásárhely  
S. Váradi Albert ref. theol. Kolozsvár  
Uray Sándor ref. felső leányisk. vallástanár Debrecen



Nyomatott Adi Árpád Kossuth-nyomdájában.

**Uj! Uj! Uj! Uj!**

Mindent a magyar közművelődésért.

### Maros-Vásárhelyi Közhasznú Takarékpénztár Részvénytárs.

Maros-Vásárhely, Szentgyörgy-  
utca 18. szám (Saját ház.)

Azért alapítottott, hogy tiszta jövődelmét a magyar nemzeti eszmék támogatására, egyházak, iskolák és emberbaráti intézmények állandó segélyezésére fordítsa.

**Takarékbetétek után** tiszta 5% kamatot fizet; vagyis: a tőkekamat-adót is az intézet fedezi.

**Kölesönt nyugt** váltóra, betáblázásra igen előnyös kamatláb mellett. 31-0 224

**A Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet Székelyföldi Vezérképviselete**

## Agrár Takarékpénztár Részv.-Társ.

Maros-Vásárhelyt.

#### Fiók-intézetek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztúr, Székelyudvarhely.

Befizetett alaptőke: 1500.000 korona

Takarékbetétek: 8 millió korona.

A takarékossgot a lakosság minden rétegében előmozdítandó, amerikai módon **kázi takarékperselyeket** izléses, csinos kivitelben, zárva, kulcsok nélkül **ingyen** bocsátunk feleink rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is könnyű módon megakaríthatók. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt a mi közbejöttünk nélkül kivenni nem lehet és így a fél annak kísértésnek hogy a megtakarított pénzét esetleg céltlanul elköltse könnyen ellentállhat.

Ha legalább egy korona a perselyében összegyűlt szíveskedjék intézetünkhöz fáradni, a mikor a megtakarított összeget a perselyből a t. cím jelenlétében kivesszük és a betéti könyvecskéjébe javára írjuk.

A perselyt zárva, kulcsok nélkül visszaadjuk és a pénzügyítés újból kezdődik.

**Agrár Takarékpénztár r.t.  
M.-Vásárhelyk**

*Tóthfalusi József*